

Letna plača 2 gold.
Društveniki dobivajo
list brezplačno.

Delaj, nabiraj, pomnožuj.

Učitelji, dijaki in
nepremožni kmetovalci
plačujejo le po 1 gld.

SLOVENSKA ČEBELA.

Družbeni list za prijatelje čebelarstva
po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem.

Obseg: Andrej Šmid. — Dve matici v panji. — Dopis. — Še en mali dopisek! — Listnica.

† Andrej Schmid

je umrl 2. maja tek. leta. Umrl je bil ustanovitelj in do konca življenja vrednik naj boljšega čebelarškega lista: „Eichstädter Bienenzeitung.“ On je bil tudi eden glavnih ustanoviteljev in pravi steber umnega čebelarstva po Nemškem in po drugod. Bil je tudi dolgo let stalni podpredsednik pri občnih zborih ter je imel vedno prvo besedo. Njegovih zaslug ni le bavarska vlada, kjer je živel in delal, ampak tudi več drugih vlad pripoznalo ter ga s svetinjami raznih redov počastilo.

Naj nam bode tedaj dovoljeno kratek životopis † Andreja Šmida na prvem mestu v „Čebeli“ priobčiti, saj je tudi sicer podučljiv.

Andrej Šmid je bil rojen na Bavarskem 25. februarja 1816 ter je bil sin revnih kmetovalcev; Andrej je trpel na marsičem pomanjkanje. Ko je malo odrasel, je mogel v šolo. Bile so takrat šole jako revne; kdor je brati in pisati znal, se je vrnil za učitelja ali pa so ga tudi posilili. Otroci so se komaj brati naučili, sicer pa če tudi se niso učili zvezdoznanstva i. t. d., so bili odrasli otroci pošteni kristjani, naj boljši državljani in povsod značajni možje, ker Cerkev je imela takrat prvo besedo v šoli.

Mali Andrejček je tako napredoval, da je kmalo učitelja nadomestoval, če je bil ta kakor si bodi zadrževan. Rad je v cerkvi mašnikom pri daritvi sv. maše stregel in tudi na koru s petjem pomagal. Tú je orgljavecu tako zvesto pod roke gledal, da bil bi skoraj oči pustil, kakor pravimo, na čudovitih klinčkih (tastah). Mnogokrat je zdihoval, kaj bi hotel biti, naj bi kaj tacega doma imel. Veselja in radovanja ni bilo konca ne kraja, ko mu enkrat oče iz mesta „čmerlje“ (mali

glasovirček) pripeljajo. Ni bilo dolgo, ko je tudi v koru svojega učitelja-ogljavca sem ter tje nadomestoval.

Ondašnji gosp. župnik si mislijo, da bilo bi škoda, ko bi toliko nadarjen šolarček le kože pasel, zato so starišem rekli, naj jim Andrejčeka večkrat pošiljajo, mu bodo kaj več povedali in tudi jesti dali. Kdo je bil bolj veseli, kakor mali Andrejček. Navadno sta bila v prostih urah na vrtu, kjer se je razun družega učil vrtnarstva in — čebelarstva. Že priletin mož, kakor ga je pisatelj sam čul, se je z veseljem tega časa spominjal, ter rekel: „Razun Bogu se imam vse temu blagemu možu zahvaliti.“ Res so o tistih „temnih časih?“ nadarjeni dečki veči del po duhovščini v viši šole prišli ter potem delali po svojem poklicu blagodejno za Cerkev in državo.

O kratkem tedaj bodi tú opomnjeno, da na g. župnikovo prizadevanje je prišel Andrejček v višji šole v Režno ali Ratisbono in pozneje v Monakovo.

Po dokončanih šolah je postal pristav na učiteljski odgojišnici, pozneje stalni učenik in drugi voditelj katol. učiteljskega pripravnišča v Eichstadtu, kjer je do svoje smrti živel in delal.

O njegovem delovanji opomnimo le — več o tem listu ni mogoče — da je mogel podučevati tudi v kmetijstvu, toraj tudi v vrtnarstvu in čebelarstvu. Kako prav mu je prišlo, kar se je že kot mali dečko na farovškem vrtu učil! Tú je posebno svojim učencem priporočal srce in zadržanje oblažejoče čebelarstvo, ktereга se je tudi naj več njegovih učencev poprijelo ter z njim bilo v vednem dopisovanji o čebelarstvu. Pisatelj tega je sam čul, kako so ga njegovi učenci blagrovali ter ga imenovali naj bolj vestnega in blagega učenika, ki ni le učil, ampak tudi s keršanskim izgledom učence za vse dobro vnemal. Moram reči, da sem po obiskovanji občnih čebel. zborov res mnogo nemških učiteljev spoznal kot prav značajne, za vse dobro vnete može.

Poglejmo zdaj delovanje Šmidovo na čebelarskem polji.

Neumorno zasluženje si je Šmid pridobil z vstanovo čebel. lista „Bienenzeitung.“ Vidil je namreč, da se je začelo čebelarstvu popolno novo polje odpirati in da je tedaj treba sredinje, okoli ktere se ima vse dotično zbirati. Čebel. lista menda takrat ni bilo nobenega, in če je tudi se kje prikazal, je zarad male podpore kmalo zaspal. L. 1845 je izšel prvi list v lastni založbi. Ali s tem je prišel Šmid v velike zadrege. List, bodi že kakoršenj hoče, tirja mnogo denarja. Šmid je vse prihranjeno v to vtaknil in še bi ga ne bil mogel ohraniti, naj bi mu prijatelji ne bili pomagali. S časoma je bilo čedalje več bralcev (od začetka namreč le malo), tudi druge okoljšine so pripomogle, da je list trdno bil vstanovljen in zdaj bi ne mogli lahko brez njega biti.

(Sklep prih.)

Dve matici v panji.

O tem smo v „Čebeli“ že večkrat poročali in ne bo lahko kdo zatrdoval, kakor bi to ne bilo mogoče. Da bi bile pa dve rodovitni matici ter si delo delile in obe jajčica zalegale, pač še dandanes težko kdo verjame. Kakor kaže, se pa tudi to pripeti. Poslušajmo.

V „Eichst. Bnztg.“ pripoveduje nek čebelar sledeče: Čudo Vam povem: da sem namreč o poletnem času l. 1880 najdel dve matici v panji, ki so obe zalegale. Ud našega društva je dobil prveca. Na moj svet, naj staro matico zameni z novo, mi pritrđi, zato sva panj vkup pregledovala in staro matico iskala. Takoj od začetka se mi je čudno zdelo, da je med črnimi čebelami mnogo rumenih.

Na tretjem satu najdem staro matico ter jo odstranim. Hotel sem se pa še prepričati, kako je s hrano, bode li panj zadosti medú imel ali ne. Tedaj gledam dalje, brez da bi na čebele kaj porajtal mislé, da rumene so le priberačile ter se v panj vrinile. Kako sem pa strmel, ko na petem satu najdem lepo rumeno matico, ki je že mnogo zalege in čebel zalegla.

Nauk: V enem panju zamorejo tudi dve rodovitni in zalegajoči matici živeti. Da so čebele pri vsem tem mirne in nobene niso zadavile, si pač ne moremo razjasniti razun s tem, da nobenega vodila ni brez izjeme.

Dopis.

S Slovenograške okolice, konec maja. V časih ste rekli, da radi sprejemate dopise in poročila o čebelarstvu! Prav imate; kakor vsi vemo, so si taki dopisi podobni kakor jajce jajcu, jih jaz vendar navadno naj pred čitam, ker me zanima, kako se čebelarjem po svetu godi; tudi mi ni treba duha napenjati, da bi reč razumil, toraj mi je vsak dopis res razvedrilo, zlasti pa ob nedeljih v čebelnjaku. Le škoda, da tak mali čebelarski listič vsako saboto ne prifrči! Dostikrat mi je bilo to že v mislih, ne zamerite, če se predrznem poprašati: Bi mar li ne bilo mogoče, da bi „Čebela“ v sedanji obliki in velikosti vsak četertek ali petek izšla? Listič bi ne potreboval tako veliko gradiva; dopisov bi potem gotovo več dobivali, in če bi jih manjkalo, bi smeli kako kratko novico, kako šaljivko ali tudi kaj družega povedati, n. pr. od sadjereje, kaj vrtnarskega i. t. d. Za nas kmetovalce, ki tako ne moremo veliko brati, bi bil tak nedeljski listič kakor nalašč, res pravo vedrilo s podukom. Mnogokrat sem dijake v latinskih šolah, čul reči: „Utile dulci;“ če sem jih prav razumil, bi se to ravno prileglo takemu čebelarskemu listu. Poskusite; jaz mislim, da bi naročnikov ali udov veliko več imeli.

Da na čebelarstvo ne pozabim, le o kratkem poročam, da so nam čebele še precej dobro prezimovale. Prav zgodnjih rojev, kakor včasih,

sicer ni bilo, zdaj proti koncu majnika smo jih pa veliko dobili in še tudi niso preslabi. Ker je sadno drevje lepo cvetelo, je paša dobra; upamo, da tudi prelahki ne bodo. Prav; saj medú tako nimamo veliko. Bog daj še ugodno jesen, da čebelarji vsega poguma ne zgubimo, slabih letin smo pa že tudi zadosti imeli.

Še en mali dopisek!

Od 15. maja do zdaj so pri nas imele čebele prav bogato pašo, torej imajo taki čebelarji, kateri so čebelam pustili rojiti, kakor so same hotle, prav mnogo rojev ter se tudi hvalijo, da imajo panje zeló polne in medene. Ravno danes po sv. maši se je neki čebelar hvalil, da ima v čebelnjaku več po 40 funtov težkih panjev. Tudi jaz imam več od prednega do zadnega konca polnih panjev ter sem nekterim tudi nekaj medú že vzel, ker so bili čisto napolnjeni. Bog daj še ob ajdovi paši vgodno vreme, tako smemo pričakovati prav posebno dobro letino.

Opomba vredništva. Vaša misel je dobra, pa ne nova. Dobro namreč bi znal tak list, ki bi na teden ali 14 dni izhajal, čebelarjem in kmetovalcem služiti; tudi za vrednika bi bilo lahko mali list z raznovrstnim blagom napolniti. Da misel ni nova, se bodo naši bralci gotovo še spominjali. Že leta 1876 so nekteri čebelarji ta nasvet stavili, pozneje pa ga drugi ponavljali.

Radi pripoznamo, da bi tak list čebelarjem mnogo koristil, ter bil bi tudi mikaven; kajti kar se zgodi za zboljšanje vrtnarstva, sadjereje, živinske krme i. t. d., koristi poslednjič tudi čebelarstvu. Vendar je pa tudi pomislikov mnogo, ki izpeljavi tega nasprotujejo, katerih pa zdaj ne bomo razpravljali.

O kratkem bodi le rečeno: Dokler ni gotovo, mar li čebelarsko društvo še dalje živi ali preneha, tega v listu ne bomo razpravljali; v prihodnjem občnem zboru bi se po okoljšinah pa tudi o tem lahko razgovarjali. Tedaj vsaki naj prihrani svoje nasvete za občni zbor.

Našim udom v tolaž danes o kratkem naznanjamo, da nekaj podpore se letos obeta in če se bode spolnilo, bode tudi čebelarsko društvo še dalje živelo. Tedaj počakajmo do občnega zbora, o katerem se bode lahko to in uno določilo.

Listnica opravištva.

Č. g. A. P., vik.: Vse prejeli ter je nam drago. Hvala lepa! — G. J. L., učit.: Bote dobili; le toliko potrpite, da se naroči in naredi, ker zaloge nimamo več. — G. M. O., čebelar: Za dotično knjižico še malo počakajte, ker je izposojena. Takoj po vernitvi jo Vi dobite. „Navoda“ smo Vam poslali le 6 pól, ker več gotovega ni; do konca tek. leta bote še ostalo dobili.